

XIV. svjetski kongres Međunarodnog udruženja za političku znanost: Prema globalnoj političkoj znanosti

Ivan Grdešić

Fakultet političkih nauka u Zagrebu

Trijenalno okupljanje politologa u organizaciji Međunarodnog udruženja za političku znanost (IPSA) ove je godine bilo u glavnom gradu SAD od 28. kolovoza do 1. rujna. Glavna je tema XIII. kongresa u Parizu 1985. godine bila država, njezine institucije i dinamika političke djelatnosti. Na ovogodišnjem kongresu u Washingtonu politički znanstvenici vratili su se samoj disciplini — potrebi, mogućnostima i oblicima globalizacije političke znanosti.

Osim tradicionalnih funkcija kongresa: pružanje mogućnosti razmjene informacija i usporedbe na sličnim istraživačkim područjima, uvid u nove istraživačke interese i metode, osobni kontakti sudionika, Programski odbor je, ocjenjujući stanje i stupanj razvijenosti političke znanosti, pred sudionike postavio pitanje budućnosti discipline u suvremenim međunarodnim trendovima. Suvremeno vrijeme ocijenjeno je izuzetno povoljnim za afirmaciju političke znanosti i mogućnost njezina doprinosa stvaranju boljih političkih odluka i time boljega svijeta. Takav zadatak ona može ostvariti samo jačanjem i razvijanjem globalnih pristupa i perspektiva.

Prva katedra za političku znanost ustanovljena je još 1662. godine na Sveučilištu u Uppsali. Moderna politička znanost svoj formalni početak datira stvaranjem *School of Political Science* na današnjem *Columbia University* 1880. godine. Na evropskom je tlu u Parizu 1872. godine utemeljena *Ecole libre des sciences politiques*, prethodnica *Foundation nationale des sciences politiques*. U Londonu 1895. osniva se *London School of Economics and Political Science*. Politička će znanost ili znanosti (u singularu slijedeći anglosaksonsku tradiciju ili u pluralu prema francuskom modelu) postati dio nacionalnih znanstvenih i obrazovnih programa u najvećem dijelu država nakon drugog svjetskog rata.

Međunarodno udruženje za političku znanost osnovano je 1949. godine pod pokroviteljstvom UNESCO-a. Njegov je zadatak unapređenje političke znanosti u svijetu stvaranjem nacionalnih organizacija; organizacijom kongresa i okruglih stolova; omogućavanjem širenja informacija i znanja; poticanjem međunarodnih istraživanja; objavljivanjem časopisa, publikacija i knjiga.

Gabriel Almond je u svom predavanju o stanju discipline, naslovljenom *Odvojeni stolovi: škole i sekte u političkoj znanosti*, koristeći se metodološkim i ideološkim kriterijima, razvrstao političke znanstvenike u četiri kategorije:

- I. »Mekani« metodičari i desničari (vrijednosni neutralisti, veberijanska škola);
- II. »Mekani« metodičari i ljevičari (kritičke teorije);
- III. »Tvrdi« metodičari i ljevičari (dependencijske teorije, modeli svjetskog poretka);
- IV. »Tvrdi« metodičari i desničari (*public choice* teorije).

	Soft methodology		
Right ideology	II.	I.	Left ideology
	III.	IV.	
	Hard methodology		

Razvoj političke znanosti izvan Evrope i SAD obogatio je političku znanost novim teorijskim i istraživačkim interesima. U korpusu »stare« političke znanosti često nije bilo primjerenih analitičkih metoda i tehnika kao ni teorijskih obrazaca kojima bi se mogla razumjeti i istražiti sva specifičnost lokalnih problema. Čini se opravdanim upozorenje da je politička znanost isparcelizirana ne samo različitim teorijskim pristupima već i geografskim, jezičnim i funkcionalnim razlikama. Bez globalne orijentacije politička znanost ne može pridonijeti međusobno sve zavisnijem svijetu. Razmišljati globalno pretpostavka je oblikovanja politika kojima bi trebalo rješavati pitanja sigurnosti i mira, okolice, energije, hrane, zdravlja, znanja itd. Teškoće takvog razvoja nisu samo političke već i metodičke. Kinhide Mushakoji, dosadašnji predsjednik IPSA-e, govori o stalnoj promjeni predmeta istraživanja, o teškoćama analitički uspješnog povezivanja globalnog s lokalnim, o teškoćama antropološkog pristupa — stavljanja čovjeka u središte istraživanja. Dodajmo tomu prisutan »imperijalizam« anglosaksonske politologije i engleskog jezika, dosadašnje orijentacije političke analize na nacionalne političke sisteme, teškoće definiranja globalnih pojava itd.

Univerzalnost političke znanosti, koja bi istovremeno sačuvala njezin poželjni pluralizam, potrebno je osigurati poštovanjem zajedničkih znanstvenih normi istraživanja i međukolegijalnom verifikacijom rezultata. Svjetski kongresi mogućnost su za takvu unutardisciplinsku verifikaciju politoloških napora.

Vašingtonski kongres više je svjedočio o pluralizmu političke znanosti, kako u teorijskim konceptima tako i u metodološkim orijentacijama i predmetima istraživanja. Takav »babilonizam« Kongresa je istovremeno bio i izuzetna prilika za stjecanje informacija o regionalnim problemima, *policy* studijama, metodološkim novinama, osobnim interesima manje ili više poznatih politologa itd.

Kongres je organizacijski bio podijeljen u četiri plenarne sesije: 1. Globalizacija disciplina društvenih znanosti; 2. AIDS; 3. Predsjednički izbori u SAD 1988. godine; 4. Međunarodne perspektive o američkom političkom sistemu i politici. Osam mini plenarnih sekcija, deset sekcija potpodručja, 31 istraživački komitet, 30 studijskih grupa, 47 specijalnih sesija i niz drugih

manjih radnih grupa. Organizator je osigurao i nekoliko popratnih manifestacija, izložbu knjiga (uglavnom američkih izdavačkih kuća), posjete institucijama poput: *The Brookings Institution*, *The Heritage Foundation*, *The Wilson Center*, kao i nekoliko specijaliziranih tečajeva iz upotrebe mikro-kompjutora, kablovske televizije, video-baza podataka u nastavi i istraživanjima. Zadnjeg dana Kongresa počeo je s radom redovni godišnji sastanak Američkog udruženja za političku znanost (APSA), što je omogućilo prisustvovanje sastancima i radu najvećeg profesionalnog udruženja politologa na svijetu. XV. kongres IPSA održat će se 1991. u Argentini.

... (mirrored bleed-through text from the reverse side of the page)

... (mirrored bleed-through text from the reverse side of the page)